

ORTA ÖĞRETİM YABANCI DİL PROGRAM DEĞİŞİKLİKLERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Serpil İşler
Akdeniz Üniversitesi
islersepil1@hotmail.com

Prof. Dr. İlhan Günbayı
Akdeniz Üniversitesi
igunbayi@akdeniz.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı orta öğretimde uygulanan yabancı dil programındaki değişikliklere ilişkin öğretmen görüşlerini değerlendirmek ve bu değişiklikler ile ortaya çıkan kritik hususları belirlemektir. 2014-2015 eğitim öğretim yılında Antalya İli, Muratpaşa İlçesi üçüncü eğitim bölgesi orta öğretim okullarında çalışan yabancı dil öğretmenlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesiyle seçilen yedi öğretmen bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Bu araştırma; nitel bir çalışma olup, durum çalışması desenlerinden bütüncül çoklu durum deseni kullanılmıştır. Veri toplama tekniği bireysel görüşmelerdir. Çalışmada içerik analizi yapılarak, sonuçlar betimsel bir anlatım ile sunulmuştur. Doğrudan anlatımlara yer verilerek, ortaya çıkan temalar ve örüntüler çerçevesinde elde edilen bulgular araştırma hedefleri doğrultusunda sınıflandırılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda ortaya çıkan en önemli husus; ortaöğretim öğretmenlerinin yabancı dil programında yapılan değişiklikleri henüz uygulamaya koyamadıklarıdır. 2014-2015 eğitim öğretim yılında yeni kullanılmaya başlanan "uygulama sınavları" ve "DYNED sistemi" tam anlamıyla işlememektedir. Bu değişiklikler zaten var olan eğitim öğretim sorunlarının üzerine yenilerini de eklemiştir.

Anahtar Sözcükler: Ortaöğretim yabancı dil programı, uygulama sınavları, DYNED.

THE OPINIONS OF TEACHERS ABOUT THE CHANGES IN SECONDARY SCHOOLS' FOREIGN LANGUAGE PROGRAMMES: A CASE STUDY

Abstract

The purpose of this study is to evaluate the opinions of teachers about the changes in foreign language programme of secondary schools and to determine critical aspects because of these changes. The sample of this study consisted of seven teachers who participated in the project and worked in the third educational region of Muratpaşa / Antalya. This research is a qualitative study with a multiple holistic case study design. Data were collected via interviews by using half structured interview forms. During data analysis, the data were organized categorically. Interview transcripts were regularly reviewed. Comparisons were made with the data obtained from those interviews. At the end of the research, conclusions were emerged under seven themes and their sub-themes. The most significant result was that the secondary school teachers could not use properly the new systems of foreign language programme (the evaluation of four skills separately and DYNED-Dynamic Education). Furthermore the changes brought new problems over the problems that had already existed.

Keywords: Secondary Schools, Foreign Language Programme, DYNED.

GİRİŞ

Yaşadığımız çağın gereklerini yerine getirebilmek, bilgiyi kovalamak ve özgün eserler ile tarihe adını yazdırmak isteyen bireyler olarak ülkemizde yabancı dil eğitimi üzerinde ciddiyle durulmaktadır. Son iki yüz yıldan bu güne dek yapılan yabancı dil eğitim programları, uygulanan eğitim politikaları ile çok fazla uğraş verilmesine rağmen ve sürekli yenilikler yapılmasına karşın yabancı dil öğreniminde önemli sorunlar ile karşılaşmaktadır.

İçinde yaşadığımız çağın bilimini öğrenmek, özümsemek ve dahası üretmek durumunda olan ve Avrupa Birliği üyesi olma yolunda hızlanan adımlarıyla Türkiye’de yabancı dil eğitimi, ciddiyle ele alınması gereken önemli konuların en başında yer almaktadır. Fakat ilkökul ikinci sınıftan yükseköğrenime kadar yabancı dil eğitimi gören bir öğrenci hala o dili kullanmadığını kabul etmekte ve araştırmalar da bunu doğrulamaktadır (Demirel, 2004).

Yabancı dil bilmenin önemi; küreselleşen dünyada, teknolojik gelişmenin hızla ilerlediği, kültürel iletişimin sınır tanımadığı 21. yüzyılda tartışılmaz bir gerçektir. Türkiye ise yabancı dil öğretimine daha fazla ciddiyle eğilmelidir. Çünkü gelişmekte olan ülkeler arasında olarak, milenyum teknolojisini yakalayabilmek, çağın bilimini takip edebilmek ve üretebilmek, Avrupa Birliği olma hedefinde olan ülkemiz için yabancı dil bilmek şarttır. Günümüzde tek bir yabancı dil bilmek bile yeterli değildir artık. Teknoloji, bilgisayar ve yabancı dil dünyayı yakalayabilmek için en önemli anahtarlardır.

Yaşadığımız çağın gereği yabancı dil öğrenmenin önemi artık herkes tarafından kabul edilmektedir. Ülkemizde bu yönde oluşan talepte de bir yaygınlaşma görülmektedir. Ancak, yabancı dil öğretiminin mevcut haliyle, kendisinden bekleneni verdiğini söylemek mümkün değildir. Bu bakımdan, yabancı dil öğretimi, üzerinde tartışılan ve yeni arayışlara yönlendiren bir konu olarak Türkiye’nin gündemindedir (Bağcı, 2004).

13 Eylül 2014 tarihli, 29118 sayılı resmi gazetede yayımlanan orta öğretim kurumları yönetmeliğinde yapılan değişikliklerin yabancı dil ile ilgili olanları aşağıdaki madde ile gösterilebilir;

MADDE 1 - 7/9/2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (p), (s) ve (ü) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"p) Öğretim yılı/eğitim ve öğretim yılı: Ders yılının başladığı tarihten ertesi ders yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,"

s) Performans çalışması: Ders programında öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma ve araştırma sonucu elde edilen kazanımların yazılı, sözlü ve/veya uygulamalı olarak paylaşılmasına yönelik ders öğretmeninin gözetiminde yapılan bireysel veya grup çalışmasını,"

ü) Yeterlilik sınavı: Hazırlık sınıfı bulunan ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin Türkçe ve birinci yabancı dil derslerinde yeterliliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılan yazılı ve uygulamalı sınavı,"

Yeni yapılan bu değişikliklere göre ortak yazılı sınavlar, proje ve performans görevleri yanı sıra artık öğrencilerin dört temel beceriden uygulama sınavları ile değerlendirilmesi gerekmektedir. Yani öğretmenler öğrencinin okuma, yazma, dinleme ve konuşma uygulamalarını ayrı ayrı değerlendirmeli ve ölçmelidir.

25 Ocak 2013 tarihinde Milli Eğitim Bakanımız Ömer Dinçer’in açıklamasına göre ise yabancı dil ortaöğretim programında yapılan en önemli değişiklik 2007’den bu yana ilköğretim kurumlarında uygulanan DYNED (Dynamic Education) interaktif İngilizce eğitim sistemi artık liselerde de uygulanmaya başlayacağı belirtilmiştir (MEB, 2006; MEB, 2013).

Bu çalışma ile amaçlanan ciddi sorunları olan yabancı dil eğitimine biraz olsun ışık tutabilmektir. Orta öğretim yabancı dil programına eğilip, karşılaşılan sorunların nerelerden kaynaklandığını, yapılan değişikliklerin faydalarını, problemleri gidermenin yollarını öğretmen görüşleri ile ortaya koymaktır. Orta öğretimdeki yabancı dil öğretmenlerinin bu konudaki görüşleri ve önerileri, hedeflenen başarıyı elde edemeyen yabancı dil öğretiminin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Bu çalışma ile Antalya İli, Muratpaşa İlçesi üçüncü eğitim bölgesindeki orta öğretim okullarında çalışan yabancı dil öğretmenlerinin programda yapılan değişikliklere ilişkin görüşleri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Orta öğretim okullarında çalışan öğretmenlerinden yukarıda belirtilen temel problem çerçevesinde alt problemler aşağıdaki gibi ifade edilmiştir. Orta öğretim okullarında çalışan öğretmenlerin:

1. Ortaöğretimde uygulanan yabancı dil öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Yapılandırılan yeni yabancı dil öğretim programına göre uygulama sınavları hakkında görüşleri nelerdir?
3. Ortaöğretimde uygulanan yabancı dil öğretimine eklenen DYNED eğitim programı hakkında görüşleri nelerdir?
4. Ortaöğretimde uygulanan yabancı dil öğretiminde ölçme değerlendirme nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Ortaöğretimde uygulanan yabancı dil öğretiminde öğrencilerin ilgilerini arttırabilmek için neler yapılabileceğine ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Ortaöğretimde uygulanan yabancı dil öğretiminde karşılaşılan sorunlar için çözüm önerileri nelerdir?
7. Ortaöğretimde uygulanan yabancı dil öğretimine ilişkin ürettikleri metaforlar nelerdir? Neden?

YÖNTEM

Bu araştırma; nitel bir çalışma olup, araştırmada kolay ulaşılabilir durum örnekleme yapılmıştır. Durum çalışması desenlerinden bütüncül çoklu durum deseni kullanılmıştır. Bu desenle birden fazla kendi başına bütüncül olarak algılanabilecek durum söz konusudur. Her bir durum kendi içinde bütüncül olarak ele alınır ve daha sonra birbirleriyle karşılaştırılır (Yıldırım ve Şimşek 2000; Yin, 1984).

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını Antalya İli Muratpaşa İlçesi üçüncü eğitim bölgesinde görev yapmakta olan İngilizce öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ise nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan kolay ulaşılabilir durum örnekleme (Palys, 2008) ile her okuldan 1 tane olmak üzere 7 İngilizce öğretmeni seçilmiştir.

Veri Toplama Tekniği ve Analizi

Araştırmanın veri toplama tekniği bireysel görüşmelerdir. Bu çalışmada önce uzman kişilerle beraber yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış, alanyazın çalışması yapılmıştır. Formda, öğretmenler için kısa bir ön bilgi verildikten sonra, kişisel bilgiler yer almaktadır. Kişisel bilgilerden sonra sorular sorulmuştur. Sorular görüşmenin akışına göre çeşitlenmiş, kişinin yanıtlarını açması sağlanmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar ses kayıt cihazına kaydedilmiştir.

Çalışmada içerik analizi yapılarak, sonuçlar betimsel bir anlatım ile sunulmuştur. Ayrıca bu çalışmada da frekans ve yüzde analizi tekniği uygulanarak (Bilgin, 2006), öğretmenlerin verdiği yanıtlar sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Doğrudan anlatımlara yer verilerek, ortaya çıkan temalar ve örüntüler çerçevesinde elde edilen bulgular araştırma hedefleri doğrultusunda sınıflandırılmıştır. Nitel araştırma

paket programı NVIVO 10.0 kullanılarak açıklanması ve yorumlanması yoluna gidilmiştir. Çalışmanın iç güvenilirliğini sağlamak açısından oluşturulan temaların kodlayıcılar arası güvenilirliğine "kappa" analizi ile bakılmıştır. Temaların kappa değeri 0,74 olarak bulunmuştur (Landis & Koach, 1977).

BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan yabancı dil öğretmenlerinin program ve değişiklikleri hakkındaki görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerin görüşleri; yabancı dil öğretiminde karşılaşılan sorunlar, uygulama sınavları, DYNED uygulaması, ölçme değerlendirme sistemi, yabancı dile ilginin artırılması, yabancı dilde karşılaşılan sorunlar için çözüm önerileri, yabancı dil için üretilen metaforlar kategorilerinde frekans analizine tabi tutulmuştur.

1. Orta Öğretim Okullarında Uygulanan Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar

Tablo 1' de orta öğretim okullarında çalışan öğretmenlerin yabancı dil öğretiminde karşılaştıkları sorunlar hakkında ki görüşler yüzde ve frekans dağılımlarıyla beraber yer almaktadır.

Tablo 1: Orta Öğretim Okullarında Karşılaşılan Yabancı Dil Öğretimi Sorunları Yüzde ve Frekans Dağılımı Tablosu

Karşılaşılan Sorunlar	A	B	C	D	E	F	G	f	%
Öğrencilerin yabancı dile ilgisinin az olması ve korku duyması	√	√		√	√	√	√	6	85,71%
Hazırlık sınıflarının kaldırılması ve yabancı dil ders saatlerinin yetersizliği				√		√	√	3	42,86%
Üniversite sınavında yabancı dil sorularının katkı sağlamaması	√	√			√			3	42,86%
Okullardaki donanım ve alt yapının yabancı dil eğitimine uygun olmaması	√		√					2	28,57%
Öğrenci düzeylerinin eşit olmaması	√	√						2	28,57%
Öğrencilerin yabancı dil çalışma tekniklerinin yanlış olması	√						√	2	28,57%
Yabancı dil müfredatının her sınıf seviyesinde tekrar eden içerikten oluşması ve kitapların uygun olmaması	√		√					2	28,57%
Yabancı dil eğitiminin zorunlu olması			√					1	14,29%

Yabancı dil öğretmenleri toplamda yedi alt başlık altında toplayabileceğimiz birçok önemli soruna parmak basmıştır. Bunlardan en önemlisi % 85, 71 yüzde ile orta öğretim öğrencilerin yabancı dile ilgisinin az olması ve korku duyması gelmektedir.

Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Bir dördüncüsü de çocuklar yabancı dilden korkuyorlar. Yani konuşmaktan korkuyorlar, yanlış yaparım korkusu var." (A1,5)

"Yabancı dilin günlük hayatta kullanılmadığından dolayı, çocukların çok fazla gereksinin hissetmemesi, ondan dolayı ulaşamayacak bir şeymiş gibi görüp kendi gözlerinde büyüttüklerinden dolayı istenilen başarıyı yakalayamıyorlar. Yani gerekli olup olmadığının farkında değiller." (E1,5)

"İkincisi ilgilerinin biraz daha az olduğunu düşünüyorum çünkü korkuyorlar yabancı dilden hani hiç bilmedikleri bir alan tabi ki korkmaları normal ama bu korku onların derse katılımlarını da etkiliyor. Bu da bir başka konu hani ilgisizlik ve yabancı dil öğretimine karşı önyargılı olma da başka bir problem." (G1,5)

Daha sonra %42,86 oranla hazırlık sınıflarının kaldırılması ve yabancı dil ders saatlerinin yetersizliği ile üniversite sınavında yabancı dil sorularının katkı sağlamaması alt problemleri karşımıza çıkmaktadır. Bu konuyla ilgili öğretmenlerimizin görüşleri de şöyledir:

"Tabi ki, en büyük sorun öncelikle; yabancı dil eğitiminde özellikle Anadolu liselerinde hazırlık sınıflarının kaldırılmasıdır. Daha sonra 10 saate inen İngilizce ders sayısının 8'e sonra 6'ya sonra üst sınıflarda 4'e düşürülmesidir ve aktif kullanılması için bir dili, gereken bütün beceri derslerinin ortadan kalkması bu sebeple; istenilen verimin sağlanamamasına neden oluyor. Yani ders saatlerimiz bize her türlü eğitimi vermek adına yetersiz kalıyor."(D1,1)

Okullardaki donanım ve alt yapının yabancı dil eğitime uygun olmaması, öğrenci düzeylerinin eşit olmaması, öğrencilerin yabancı dil çalışma tekniklerinin yanlış olması, yabancı dil müfredatının her sınıf seviyesinde tekrar eden içerikten oluşması ve kitapların uygun olmaması sorunları % 28,57 oranında belirtilmiştir. Bu konulardaki görüşler de aşağıda verilmiştir:

"Dinleme çoğu yerde yapılamıyor çünkü kaynak yok elde. Yardımcı kitap kullanamıyorsunuz."(A1,2)

"İkincisi çocuklar TEOG sınavında sadece test tekniği ile geliyorlar, konuşma tekniği ya da diğer tekniklerden yoksun. İletişim eksikliği oluyor." (A1,4)

2. Orta Öğretim Okullarında 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Yeniden Yapılandırılan Yabancı Dil Öğretim Programı: Uygulama Sınavları

Tablo 2'de öğretmenlerin yeni değiştirilen yabancı dil öğretim programı; uygulama sınavları hakkındaki görüşleri yüzde ve frekans açıklamalarıyla verilmiştir.

Tablo 2: Orta Öğretim Okullarındaki uygulama sınavları Hakkındaki Görüşler; Yüzde ve Frekans Dağılımı Tablosu

Uygulama Sınavları ile ilgili görüşler	A	B	C	D	E	F	G	f	%
Zaman yetersizliğinden ve sınıf mevcutlarının kalabalık olmasından dolayı uygulama sınavlarının yöntem farklılığı ve uygulanamaması	√		√	√		√		4	57,14%
Uygulama sınavlarının önemli, faydalı olması ve öğrencileri motive edip, ilgilerini arttırıp heyecanlandırması	√	√					√	3	42,86%
Akıllı tahtaların uygulama sınavlarındaki faydası					√	√		2	28,57%
Konuşma becerisinin ölçülmesi için ön hazırlık yapılması gerekliliği					√	√		2	28,57%
Uygulama sınavları için gerekli altyapının olmaması ve ortak sınav düzenlemesi			√	√				2	28,57%
Uygulama sınavlarının yapılması		√					√	2	28,57%
Yabancı dil müfredatının her sınıf seviyesinde tekrar eden içerikten oluşması ve kitapların uygun olmaması	√		√					2	28,57%
Yabancı dil eğitiminin zorunlu olması			√					1	14,29%

Uygulama sınavları hakkında yorumlarını sunan öğretmenlerin en popüler görüşü % 57,14 oranla Zaman yetersizliğinden ve sınıf mevcutlarının kalabalık olmasından dolayı uygulama sınavlarının yöntem farklılığı ve uygulanamaması olmuştur.

Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"İyi bir kitapta zaten 4 skills'i uyguluyorsunuz. Ayrıca bir ders ayırırsanız zaten konular bitmiyor, ayrıca bir ders ayırmanız gerekiyor. İyi bir öğretmen kenarda durmalı, öğrenci yanlış yapabilir. Öğrenci bir daha konuşmak istemeli, cesaretlendirilmeli. Biz uygulama sınavlarını ders esnasında yaptık, ekstra bir ders olarak değil." (A2,6)

"Yapmadık, yapamayız ve yapamayacağız. Zaten teknik olarak mümkün değil bizim yapmamız, ayrıca zaman açısından da mümkün değil. 30 küsur kişilik sınıfları, tek tek ki en az 10 dk bir öğrenciye ayırmamız lazım, yapamıyoruz yani." (C2,6)

Ardından; %42,86 oranla uygulama sınavlarının önemli, faydalı olması ve öğrencileri motive edip, ilgilerini arttırıp heyecanlandırması gelmektedir. Bu konuyla ilgili katılımcıların görüşleri aşağıdaki gibidir:

"Uygulama sınavlarının yararlı olduğunu düşünüyorum, çünkü bir dil öğreniyorsanız mutlaka bunu kullanmanız gerekir, kullandıkça öğrenebilirsiniz ancak. Uygulama sınavı da çocukların dil öğretimine bakışlarını değiştirdiği için bence yararlı. Çünkü öğrenciler hem sözlü bir sınava tabi tutuluyorlar; sınav demeyelim de hadi karşılıklı bir konuşma şeklinde, böylece konuşma becerilerini geliştirmek için çaba harcıyorlar. Ayrıca listening ve reading de olduğu için bu sınavların içerisinde öğrenciler biraz daha aktif hale geliyorlar uygulama sınavı ile, o yüzden bence iyi bir şey uygulama sınavlarının olması ... Aslında ilginç geldi çocuklara. Çünkü önceden sadece yazıyorlardı, belki derste bir kaç kişi okuyordu vs. ama böyle dinlemeye yönelik biz bir şarkı seçtik mesela çok da hoşlarına gitti, yani öğrencilerin tutumu gayet güzeldi bu uygulama sınavlarına karşı ... Tabi ki evet evet, bir de onlara hitap ediyordu, hani güzel bir dinleme parçası şarkı seçtik, tam gençlere yönelik bir şeydi. Öyle olduğu için sıkılmadılar bu sınavı yaparken." (G2,4)

3. Orta Öğretim Okullarında 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Yabancı Dil Öğretim Programına Eklenen DYNED Uygulaması

Tablo 3'de katılımcıların yabancı dil öğretim programına yeni eklenen DYNED (Dyamic Education) eğitim programı hakkındaki görüşleri yüzde ve frekanslarıyla birlikte gösterilmiştir.

Tablo 3: DYNED Programı Hakkındaki Görüşler; Yüzde ve Frekans Dağılımı Tablosu

DYNED Sistemi Görüşleri	A	B	C	D	E	F	G	f	%
Orta öğretimde DYNED sisteminin uygulanamaması	√	√	√	√	√	√	√	7	100,00%
DYNED sisteminin arıza vermesi	√			√	√	√		4	57,14%
Alt yapı ve donanım eksikliğinin olması			√		√		√	3	42,86%
DYNED e karşı olumsuz düşünceye sahip olunması	√			√	√			3	42,86%
DYNED yerine uygulanabilecek alternatif fikirlerin sunulması	√			√	√			3	42,86%
Müfredat ve ders saatlerinin azlığından dolayı zaman ayırlanamaması	√						√	2	28,57%
DYNED ile ilgili yeterli bilgilendirme yapılmaması			√					1	14,29%
Yabancı dil eğitiminin zorunlu olması			√					1	14,29%

Tablo verilerine göre; orta öğretim öğretmenlerinin DYNED ile ilgili en önemli söylemi %100 oran ile bu yeni programın liselerde uygulanamamasıdır.

Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"DYNED okulumuzda henüz yer almadı." (A3,7)

"Uygulamıyoruz. Açıkçası uygulamadığımızdan dolayı çok da bir bilgim yok." (B3,7)

"Hayır uygulamıyoruz." (C3,7)

"DYNED ile ilgili bize çok fazla yazı geldi. Bunu ne zaman biz yapmaya kalksak denesek, sistem burada bir arıza verdi ve girişini yapamadık. Çalışamadık. " (D3,7)

Orta öğretim öğretmenlerinin DYNED ile ilgili ikinci en önemli söylemi %57,14 oran ile sistemin arıza vermesidir. Öğretmenlerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Bağlantı kuramadık." (A3,4)

"DYNED ile ilgili bize çok fazla yazı geldi. Bunu ne zaman biz yapmaya kalksak denesek, sistem burada bir arıza verdi ve girişini yapamadık. Çalışamadık. Bununla ilgili etrafımıza sorduğumuz zaman herkesin aynı şekilde sorun yaşadığını duyduk. En son bir arkadaşımız DYNED' in buradaki koordinatörü ile görüşmeye geçti, sistemin kendisinde bir sıkıntı olduğunu ve giriş yapılamadığını söyledi. Bu yüzden de biz DYNED' e giriş yapamadık bile. " (D3,4)

%42,86 oran ile verilmiş diğer DYNED görüşleri; alt yapı ve donanım eksikliğinin olması, DYNED e karşı olumsuz düşünceye sahip olunması, DYNED yerine uygulanabilecek alternatif fikirlerin sunulmasıdır. Öğretmenlerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Biz sınıflardaki akıllı tahtalardan daha çok verim alıyoruz. Ders kitaplarımız birer flash bellek oldu bizim, oraya girdiğimiz zaman; müzikli, dinlemeli, çeşitli etkinlikleri olan, bir sürü fonksiyon kullanabildiğimiz programlar var. Onları kullanarak çok büyük fayda sağladık mesela. Çocukların bir sürü duyusuna hitap ettik. " (D3,5)

4. Yabancı Dil Öğretim Programına Uygulanan Ölçme Değerlendirme Sistemi

Orta öğretim öğretmenlerinin yabancı dil ölçme değerlendirme sistemine ilişkin görüşleri Tablo 4'de yüzde ve frekanslarıyla birlikte gösterilmiştir.

Tablo 4: Yabancı Dil Ölçme Değerlendirme sistemiyle ilgili söylemler; Yüzde ve Frekans Dağılımı Tablosu

Ölçme – Değerlendirme ile ilgili görüşler	A	B	C	D	E	F	G	f	%
Ortak yazılı, performans ve proje uygulanması	√	√	√	√	√	√		6	85,71%
İngilizce hikaye okutma, role play'ler, grup çalışmaları, gezi gözlem çalışmaları, ve quiz'lerin ölçme değerlendirmeye dahil edilmesi		√	√	√		√		4	57,14%
Uygulama Sınavları hakkındaki farklı yorumlar			√	√	√	√		4	57,14%
Dört becerinin ölçülmesi		√					√	2	28,57%
DYNED yerine uygulanabilecek alternatif fikirlerin sunulması	√			√	√			3	42,86%
Müfredat ve ders saatlerinin azlığından dolayı zaman ayıramaması	√						√	2	28,57%
DYNED ile ilgili yeterli bilgilendirme yapılmaması			√					1	14,29%
Yabancı dil eğitiminin zorunlu olması			√					1	14,29%

Yabancı dil öğretiminde en çok kullanılan ölçme değerlendirme sistemi yazılı ortak sınavlar, proje ve performans görevleri olarak belirlenmiştir. % 85,71 oranla verilen bu görüşler aşağıda verilmiştir:

"Bir dönemde ikişer sınav yapıyoruz, iki tane performans notu, soru cevap, boşluk doldurma, kısa cevaplı sorular, eşleştirme etkinlikleri yapıyoruz." (C4,1)

"Performans izlenmeli. Öğrencilerin bütün sene boyunca yaptığı tüm çalışmaların izlenip değerlendirilmesi yerinde bir çalışma. Proje görevlerinin de çok faydalı olduğunu düşünüyorum ama notla değerlendirilme konusunda gönüllülük esas olmalı diye düşünüyorum." (D4,1)

% 57,14 oranına ulaşan diğer öğretmen görüşleri; İngilizce hikâye okutma, role play' ler, grup çalışmaları, gezi gözlem çalışmaları ve quiz' lerin ölçme değerlendirmeye dâhil edilmesi ayrıca uygulama sınavları hakkındaki farklı yorumlardır. Aşağıda bu konuda söylenenler sunulmuştur:

"Yıllık ödevlerimizde röportajlar falan verdik. Genelde gramer, kelime ve okuma ağırlıklı değerlendirme yapabiliyoruz." (C4,2)

"Onun dışında sınıfta gruplara ayırarak verdiğiniz proje ya da grup ödevlerinin ciddi anlamda çok keyifli geçtiğini görüyoruz. E bunda da gönüllülük esas olduğu zaman, çocuğun not kaygısı olmaksızın aktiviteye katıldığını görüyoruz. Çok daha keyifli yapıyor ve çekincesi olmuyor. Biz kendi okulumuzda ana sınavlardan önce mutlaka özellikle 9. ve 10. sınıflarda, quiz yapıyoruz. Sınavla birebir neredeyse eş değerde. Onun çok büyük faydasını görüyoruz. Çocuk sınavın ne ağırlıkta olduğunu, ne tip sorular çıkacağını görüyor, kendisine bir hafta on gün önceden yapıldığı için hazırlanma şansı oluyor ana sınava." (D4,2)

5. Öğrencilerin Yabancı Dile İlgilerini Arttırılabilmek İçin Yapılabilecek Etkinlikler

Orta öğretim öğrencilerinin ilgi ve çalışma yönleri daha çok hayatlarını etkileyebileceğini düşündükleri üniversite sınavındadır. Yabancı dilin önemini kavratmak için öğretmenlerin görüşleri Tablo 5'da yüzde ve frekanslarıyla birlikte gösterilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin yabancı dile ilgilerini arttırılabilmek için öğretmenlerin görüşleri; Yüzde ve Frekans Dağılımı Tablosu

İlgi Arttırmak için görüşler	A	B	C	D	E	F	G	f	%
Okul içi teknik ve uygulamalarının geliştirilmesi	√		√	√	√		√	5	71,43%
Yurtiçi ve yurt dışı geziler düzenlenip yabancı dilde iletişim kurma ve pratik yapma imkanının arttırılması		√					√	2	28,57%
Aile, rehberlik servisi ve sınıf öğretmenlerinin destek vermesi		√					√	2	28,57%
Seminer, mektup arkadaşlığı ve teknolojiden faydalanılması					√		√	2	28,57%
Not kaygısının ortadan kaldırılması ve yabancı dilin zorunlu ders olmaktan çıkartılması				√				1	14,29%
Yeni projeler üretilmesi ve AB Projelerinin takip edilmesi					√			1	14,29%
DYNED ile ilgili yeterli bilgilendirme yapılmaması			√					1	14,29%
Yabancı dil eğitiminin zorunlu olması			√					1	14,29%

Öğretmenlerimizden gelen cevaplara göre % 71,43 oranında en çok söylenen görüş okul içinde farklı yöntem ve teknikler ile öğrencilerin ilgisini yabancı dile çekmek. Bu yorumlar aşağıda sunulmuştur:

"Kitapların değişmesi gerekiyor bir kere, tek düze kitaplardan kurtulmak lazım." (C5,1)

"Ders saati arttırıldıktan sonra elbette ki ilgi çekmek ya da başarıyı arttırmak için bir sürü şey

yapılabilir." (D5,1)

"Şimdi uygulama sınavlarından sonra öğrencilerin ilgileri arttığına göre demek ki bu çocuklar bu dili kullanmak istiyorlar. Yani biz öğrenci ilgisini attırmak için önce dili nerde nasıl kullanacağını anlatmamız gerekir." (G5,1)

% 28,57 oranla belirtilen diğer görüşler ise; yurtiçi ve yurt dışı geziler düzenlenip yabancı dil' de iletişim kurma ve pratik yapma imkânının artırılması, aile, rehberlik servisi ve sınıf öğretmenlerinin destek vermesi, seminer, mektup arkadaşlığı ve teknoloji den faydalanılması şeklindedir. Bu görüşler aşağıda sunulmuştur:

"Keşke velilerimize de bu şekil geziler yapabilirsek de velilerimiz bu gezilerde bir eyvah dese. Kendisi böyle bir sıkıntı yaşadığında ancak, evladım yaşamasın, bak evladım biz böyle böyle bir sıkıntı yaşadık aman ha sen yaşama düşüncesi de belki İngilizceyi öğrenmeye teşvik eder." (B5,3)

"Okulumuza İngilizce konuşan insanları davet edip, böyle seminer gibi, karşılıklı İngilizce konuşabilecekleri ama çekinmeden hani yanlış bile yapsalar yine de konuşabilecekleri ortamlar yaratabiliriz. Mektup arkadaşları bulabiliriz belki yabancı ülkelerden, en azından yazma becerileri gelişebilir." (G5,4)

6. Orta Öğretimde Uygulanan Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar İçin Çözüm Önerileri

Tablo 6 öğretmenlerin sunduğu çözüm önerilerini göstermektedir. Yabancı dil öğretiminde karşılan sorunlara bulunan çözüm önerileri yüzde ve frekanslarıyla birlikte sunulmuştur.

Tablo 6: Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar İçin Çözüm Önerileri Yüzde ve Frekans Dağılımı Tablosu

Çözüm Önerileri	A	B	C	D	E	F	G	f	%
Yabancı dil ders saatlerinin artırılması			√	√		√	√	4	57,14%
Yabancı dile duyulan ihtiyacın ve öneminin öğrenci ve veliye anlatılması		√		√		√		3	42,86%
Alt yapı ve kaynakların iyileştirilmesi	√		√					2	28,57%
Kitapların değiştirilmesi	√		√					2	28,57%
Pratiğe yönelik orta düzeyde bir eğitim verilmesi	√	√						2	28,57%
Üniversite sınavında yabancı dil sorusunun ek puan getirmesi		√			√			2	28,57%
Yabancı dil derslerinin zorunlu olmaktan çıkartılması			√					1	14,29%
Yabancı dil eğitiminin zorunlu olması			√					1	14,29%

Orta öğretimde karşılaşılan sorunlar daha önce betimlenmiştir, uygulama sınavları ve DYNED ile yaşanan durumlar da önceki başlıklarda ele alınmıştır. Genel olarak belirtilen çözüm önerisi görüşleri ise bu başlık altında toplanmıştır. En çok vurgulanan çözüm önerisi % 57,14 oranı ile yabancı dil ders saatlerinin artırılması yönündedir.

Katılımcıların sunduğu çözüm önerileri aşağıda verilmiştir:

"Ders saatlerinin geri alınması elbette, ders saatlerimizin artırılması gerekiyor. Şöyle söyleyeyim, bizim en son mezun ettiğimiz hazırlık sınıfı okuyan öğrencilerimizi şimdi mezun ettiklerimiz ile kıyaslayınca, hazırlık sınıfı okuyanlar aktif İngilizce konuşabiliyor. Ya da işte bir üniversiteye gittikleri zaman hazırlık atlama sınavlarını geçebiliyor, ama şuandaki çocukların hiçbiri bunu yapamıyor, hepsi hazırlık okuyor ve okuduktan sonra tekrar konuşmaya başlayabiliyorlar." (D6,5)

Yabancı dil öğretimin öneminin öğrenci ve velilere vurgulanması önerisi % 42,86 orana sahiptir. Bu çözüm önerisine ait görüşler de aşağıda verilmiştir:

"Yabancı dil eğitimiyle gelen fırsatların öğrencilere anlatılması, ilerde karşılaşılabilecekleri yabancı dil beklentisinin şimdiden anlatılabilmesi, mesela üniversitede, iş bulma gibi gerekli olacağının anlatılması gerekir. Aslında İngilizce konuşurken öğrencinin kendine güveni, düşündüklerini anlatabilmesi daha önemli." (F6,7)

7. Orta Öğretim Öğretmenlerinin Yabancı Dil Öğretimi İçin Ürettikleri Metaforlar

Öğretmenlerin orta öğretim okullarında uygulanan yabancı dil öğretimini neye benzettikleri Tablo 7 ile verilmiştir. Bir nesne, eşya ya da makine vb. bir şeye benzetmeleri istenmiştir, nedenleriyle birlikte.

Tablo 7: Öğretmenlerin Ürettiği Yabancı Dil Öğretimi Metaforları Yüzde ve Frekans Dağılımı Tablosu

Metaforlar	A	B	C	D	E	F	G	f	%
Akıntıya karşı kürek çekmek							√	1	14,29%
Cep telefonu				√				1	14,29%
Dört düğmeli bir makine						√		1	14,29%
Hantal bir tank		√						1	14,29%
Havanda su dövmek			√					1	14,29%
Sütçü beygiri					√			1	14,29%
Vitesi boşta araba	√							1	14,29%

Öğretmenlerin ürettiği bu metaforlar üç grupta incelenebilir; ilk grup yabancı dil öğretimini olumsuz açıdan değerlendirmiş ve karşılaşılan zorluklar bakımından ileriye gidilemediğini vurgulamıştır:

"Havanda su dövmek. Boş boşuna yıllar geçiyor, öğrencilerin vakitlerini alıyoruz. Bizim eğitim sistemimizin tamamında bu sorun var aslında. Matematikte de var, fizikte de var; ama nedense hep dil eğitimindeki aksaklıklar gündeme geliyor. Bence hizmet içi kurslar artırılmalı, ben çok faydasını gördüm mesela bu 4+4+4 eğitim sistemine geçildiğinde kurs vermişlerdi. Zorunlu ya da isteğe bağlı; mesela o üniversiten gelen öğretim görevlileri daha çok bilinçliler ve faydalarını gördük. Yani biraz kendimizi de geliştirmemiz lazım." (C7, 3)

Diğer bir grup öğretmen yabancı dil eğitimini işlevsel açıdan değerlendirip gerekliliği bakımından metafor üretmiştir:

"Cep telefonuna benzeteyim ben. Neden? Cep telefonunun hep yanımızda olmasını isteriz, mutlaka çantamızda bir yerde olmalı, olmadığı zaman bir eksiklik hissediyoruz olması gereken bir algıdır. Ama çaldığı zaman ya da bizim ihtiyacımız olduğu zaman çıkarıp bakarız. Onun dışında onu kullanma ihtiyacı hissetmeyiz. Hani biri bizi aradığında, ne demektir mesela yabancı biri bize adres sordu cevap veririz, ya da biz yabancı bir ülkeye gittik birine bir şey sormak zorundayız bu da bizim birini arama ihtiyacımız olsun. Atıyorum mesela film de mesela İngilizce duyarız onu anlamaya çalışırız gibi olsun, yani ihtiyacımız olduğunda kullanırız, normal hayatımızın içerisinde İngilizce sohbet etme ihtiyacı kimseyle hissetmeyiz. Sadece lazım olduğunda kullanırız, ama olmadan da rahat hissetmeyiz mutlaka olmalıdır o çantamızda. Olmazsa olmaz." (D7, 4)

Son grup öğretmenler ise yabancı dil eğitiminin zor fakat istenirse başarılabilen ve çok önemli bir eğitim olduğunu vurgulayarak metafor üretmiştir:

"Bu çok zor bir soru oldu. Ben hep şeye benzettim bir nesne ya da eşya değil de kürek çekmeye benzettim, akıntıya karşı ama. Yani İngilizce eğitiminde çok çabalarsınız çok az bir yol alırsınız, bırakırsınız çok gerilersiniz. Bu akıntıya kürek çekmektir, çünkü çok çabuk unutulur, öyle olduğu için çok çaba harcamak gerekir bir konuyu kavramak bir şeyleri öğrenmek; mesela bir kelimeyi öğrenmek için o kelimeyle en az 5 gün haşır neşir olmak gerekir. Bence akıntıya karşı kürek çekmektir İngilizce öğretmek." (G7, 7)

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Edinilen bulgulara göre orta öğretimde karşılaşılan yabancı dil öğretimi sorunlarını; öğrencilerin yabancı dilde ilgisinin az olması ve korku duyması, hazırlık sınıflarının kaldırılması ve yabancı dil ders saatlerinin yetersizliği, üniversite sınavında yabancı dil sorularının katkı sağlamaması, okullardaki donanım ve alt yapının yabancı dil eğitimine uygun olmaması öğrenci düzeylerinin eşit olmaması, öğrencilerin yabancı dil çalışma tekniklerinin yanlış olması, yabancı dil müfredatının her sınıf seviyesinde tekrar eden içerikten oluşması ve kitapların uygun olmaması, yabancı dil eğitiminin zorunlu olması oluşturmaktadır. Bu bulgular Soner (2007)'in "Türkiye'de yabancı dil eğitiminin dünü bugünü" adlı çalışmasındaki bulgularla ve Işık (2008)'in "Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor?" adlı çalışmasındaki bulgularla tutarlılık göstermektedir.

Yeni yapılandırılan yabancı dil öğretim sistemine göre ise uygulama sınavları yeni bir yöntem olarak ilgi çekmektedir; fakat sorunları da beraberinde getirmektedir. Buna göre; zaman yetersizliğinden ve sınıf mevcutlarının kalabalık olmasından dolayı uygulama sınavlarının yöntem farklılığı ve uygulanamaması, uygulama sınavlarının önemli, faydalı olması ve öğrencileri motive edip, ilgilerini arttırıp heyecanlandırması, akıllı tahtaların uygulama sınavlarındaki faydası, konuşma becerisinin ölçülmesi için ön hazırlık yapılması gerekliliği, uygulama sınavları için gerekli altyapının olmaması ve ortak sınav düzenlemesi, uygulama sınavlarının yapılması başlıkları tartışılmaktadır.

Uygulama sınavları dört becerinin de ölçülmesini hedefleyen bir yeniliktir. Aslında, zaten var olan bir amacın yeni bir isim ile vurgulanmasıdır da denilebilir. 2014-2015 eğitim öğretim yılında getirilen bu sistemi uygulayabilen okullar ekstra vakit harcamayı ve müfredattan geri kalmayı göre almış okullardır şeklinde söylenebilir. Yani öğrenciyi okut, yazdır, dinlet ve konuştur; ayrıca bireysel olmalı ki amacına ulaşsın, ortak sınavları mecburi yap ve okullara alt yapı desteği sunmadan bunu başar. Açık ve net olarak gönderilmeyen yönerge sonucunda ilk senesinde uygulama sınavları her okulun kendisine has bir şekilde hayata geçmiştir. Çoğu okul da olması gerekeni değil, zaten var olanı uygulamıştır.

2014-2015 eğitim öğretim yılında yeni gelen bir başka düzenleme de DYNED sistemidir. Daha önce ilk ve ortaokullarda uygulanan bu sistemin de liselerde çökmesi şu nedenlerle açıklanabilir; DYNED sisteminin arıza vermesi, alt yapı ve donanım eksikliğinin olması, DYNED' e karşı olumsuz düşünceye sahip olunması, DYNED yerine uygulanabilecek alternatif fikirlerin sunulması, müfredat ve ders saatlerinin azlığından dolayı zaman ayrılamaması, DYNED ile ilgili yeterli bilgilendirme yapılmaması.

2006 yılından itibaren ilk ve orta dereceli okullarda uygulanmakta olan fakat istenilen verimin alınmadığı bu sistem aslında dil eğitimcileri, bilgisayar programcıları, nörologlar ve sanatçılardan oluşan bir ekip tarafından tasarlanmıştır. Dünyanın ilk ve en etkin çoklu ortam dil eğitim programıdır. Nöro-bilimsel araştırmaların ışığında "anlama" becerisinden "otomatikleşme" durumuna geçmeyi ve İngilizce dilinin kalıcı hafızaya geçmesini hedefler. Bilgisayarları başında çalışan kullanıcılar DYNED yazılımları ve eğitimleri tarafından izlenerek yönlendirilmektedir (MEB, 2012).

Milli Eğitim Bakanlığının da dediği gibi bilgisayar ve internet gerektirmektedir. Her öğrencinin evinde ve okulda başına rahatlıkla oturabileceği bir bilgisayar ve internet erişimi ile program çok verimli çalışabilir fakat en önemli sorun da burada oluşmaktadır. Okullarımızda altyapı ve donanım yetersizliği giderilmeden böyle bir programın yerleşmesini beklemek ve hatta 8 yıldır ilköğretimde yerleşemeyen programın artı bir de orta öğretimde oturmasını beklemek ulaşılması güç bir hedef gibi gözükmektedir. Yabancı dil öğretiminde ölçme değerlendirme; ortak yazılı, performans ve proje uygulanması, İngilizce hikaye okutma, role play'ler, grup çalışmaları, gezi gözlem çalışmaları, ve quiz'lerin ölçme değerlendirmeye dahil edilmesi, uygulama sınavlarının yazılılardan ayrı yapılamaması, dört becerinin ölçülmesi olarak ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlar ile Haznedar'ın (2010) sonuçları örtüşmektedir; öğretmenlerin %98.9'u yazılı sınav, %80.2'si alıştırmalar türü etkinlikler, %69.8'i doğru-yanlış soruları ve %78.2'si çoktan seçmeli sorular sormaktadır. Sadece yazılı sınav ile ölçüm yapmak artık yeni dönem öğretmenlerin tercihi değildir.

Aksine uzun soluklu bir ölçme değerlendirme süreci ki bunlar projeler, performanslar uygulamalar içerir; daha başarılı sonuç vermektedir. Sonuç olarak çağdaş dil uygulamaları öğretmenler tarafından uygulanıyor denilebilir. Avrupa’da öğrencinin dil gelişimi incelendiğinde yaptığı ürünler, hazırladığı dosyalar ve katıldığı etkinlikler önemli bir yere sahiptir. Halbuki yapılan bu çalışma kapsamında öğretmenlerin, öğrenci başarısını ölçmede dosya geliştirme (%30.8) ve ürün çıkarıcı etkinlikler yaptırma (%37.1) süreçlerini fazla tercih etmedikleri görülmektedir. Öğretmenlerin dil eğitiminde ölçme ve değerlendirme konusunda karşılaştıkları sorunlar incelendiğinde, ilk sıralarda öğrenciler arası bireysel farklılıklar (78.2.), öğrencilerde motivasyon eksikliği (%68.7), dil öğrenimi için ayrılan zaman darlığı (%67.9), kalabalık sınıflarda öğrenim yapıyor olması (%66.6) gelmektedir.

Lise öğrencilerinin ilk ve ortaokul öğrencilerine nazaran yabancı dile ilgileri düşüktür. Yabancı dile karşı öğrencilerin ilgilerini arttırmak için; okul içi teknik ve uygulamalarının geliştirilmesi, yurtiçi ve yurt dışı geziler düzenlenip yabancı dil de iletişim kurma ve pratik yapma imkânının artırılması, aile, rehberlik servisi ve sınıf öğretmenlerinin destek vermesi, seminer, mektup arkadaşlığı ve teknolojiden faydalanılması, not kaygısının ortadan kaldırılması ve yabancı dil nin zorunlu ders olmaktan çıkartılması, yeni projeler üretilmesi ve AB Projelerinin takip edilmesi maddeleri ortaya çıkmıştır.

Motivasyon ve ilgi arttırıldığı sürece sağlam temeller üzerinde yabancı dil öğretimi yapılabilir görüşüne varılmaktadır. İlgisiz öğrencinin eğitime, öğretime, yabancı bir dile tüm kapıları kapalıdır. Acat ve Demiral’ın (2002) yayımladığı araştırma sonuçlarında ortaya çıkan Türkiye’de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ile araştırmamızın bulguları örtüşmektedir. Bunlardan bazıları şu şekildedir; Türkiye’de en önemli motivasyon kaynağı yabancı dil öğrenmenin gelecekte bireylere iş bulmada ve işte yükselmeye destek sağlamasıdır, yabancı dilin insanlar arası iletişimde ve yazılı kaynakların anlaşılmasında kullanılabilmesi ikinci temel motivasyon kaynağı olarak görülmektedir, sınıf içi etkinliklerde öğretmen motivasyon sağlamada önemli bir rol üstlenmektedir, ayrıca sınıf içi etkinliklerin çeşitli ve öğrencinin isteğine uygun olması, kullanılan materyal ve dil öğretiminin gerçekleştirildiği ortamın çekiciliği motivasyonu sağlamada etkili faktörlerdir, yabancı dil öğrenmede iyi sonuç elde edememenin doğurduğu olumsuz etkilerden kaynaklanan motivasyon sorunları ön plana çıkmaktadır; yine başarılı olamama kaygısı ve başarılı olmak için gerekli, ortamsal koşullara sahip olamama motivasyonu düşürmektedir.

Yabancı dil öğretiminde karşılaşılan bu sorunlar için çözüm önerileri olarak; yabancı dil ders saatlerinin arttırılması, yabancı dil e duyulan ihtiyacın ve öneminin öğrenci ve veliye anlatılması, alt yapı ve kaynakların iyileştirilmesi, kitapların değiştirilmesi, pratiğe yönelik orta düzeyde bir eğitim verilmesi, üniversite sınavında dil sorusunun ek puan getirmesi, yabancı dil derslerinin zorunlu olmaktan çıkartılması sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanarak varılan genel sonuçlar ile bu sonuçlar çerçevesinde orta öğretimde uygulanan yabancı dil öğretimi ile ilgili bazı önerilerde bulunulmuştur.

- Yabancı dil öğretim programında yapılan değişiklikler tepeden inme ve günü kurtarıcı şekilde yapılmamalı, bilimsel veriler ve analizler çerçevesinde uygunluğu göz önünde bulundurularak uygulanmalıdır.
- Maddi, alt yapı, zaman, müfredat ya da sınıf nüfusu sorunları ortadan kaldırılarak bir yapbozun parçaları gibi programlar eğitim ve öğretim sistemine oturtulmalı ve işlemelidir.
- Bakanlıkça planlanan; ders saatleri, müfredat, ders kitapları ve ortak sınav yönetmeliği tekrar gözden geçirilmeli ve bir dilin kullanıma şansı olmaksızın öğrenilemeyeceği gerçeği göz önünde bulundurularak iyileştirilmeler yapılmalıdır.
- Yabancı dilin önemini vurgulamak amacıyla; MEB, rehberlik servisi, aileler, okul idaresi ve öğretmenler olarak ortak bir amaç güdülmelidir.
- “Öğrencilere yabancı dili nasıl daha iyi öğretiriz?” sorusuyla birlikte; “Öğrenciler yabancı dili nasıl daha iyi öğrenebilirler; nasıl çalışmalılar?” sorusu da göz ardı edilmemelidir. Artık klasik, ezberci, kuralcı yöntemleri bırakmaları gerekliliği hatırlatılmalıdır.
- Öğrencilere sosyal medyayı ve interneti yabancı dil öğrenirken nasıl daha faydalı bir şekilde kullanabilecekleri mutlaka gösterilmelidir.

- Yabancı dil öğretmenleri yeniliklere açık ve hazır olmalıdır. Hizmet içi kurslara katılıp kendilerini sürekli geliştirmelidir. Gündemi takip etmeli ve teknoloji çağını yakalamalıdır.

KAYNAKÇA

Acat M. B. ve Demiral S. (2002). Türkiye’de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 31, 312-329.

Bilgin, N. (2006). *Sosyal bilimlerde içerik analizi*. Antalya: Siyasal Kitabevi.

Demirel, Ö. (2004). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem.

Bağçeci, B. (2004, 6-9 Temmuz). Orta öğretim kurumlarında İngilizce öğretimine ilişkin öğrenci tutumları (Gaziantep İli örneği). XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı’nda sunulmuştur; Malatya.

Haznedar, B. (2010, 11-13 Kasım). *Türkiye’de yabancı dil eğitimi: reformlar, yönelimler ve öğretmenlerimiz*. International Conference on New Trends in Education and Their Implications’ da sunulmuştur; Antalya.

Işık, A. (2008). Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor? *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(2), 16-26.

Landis, J. R. ve Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33(1), 159-174.

Milli Eğitim Bakanlığı [M.E.B.] Mevzuat, (2006). *Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliği*. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/26184_1 adresinden 26 Kasım 2014 tarihinde alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı [M.E.B.], (2012). *Dyned İngilizce Dil Eğitimi Kullanım Klavuzu*. <http://mebides.meb.gov.tr/files/dyned> adresinden 26 Kasım 2014 tarihinde alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı [M.E.B.] Mevzuat, (2013). *Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği*. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/ortaogrkurumyon_0/ortaogrkurumyon_1.html adresinden 8 Eylül 2014 tarihinde alınmıştır.

Palys, T. (2008). *Purposive sampling*. In L. M. Given (Ed.) *The Sage Encyclopedia of Qualitative Research Methods*. (Vol.2). Sage: Los Angeles, pp. 697-8.

Soner, O. (2007). Türkiye’de yabancı dil eğitiminin dünü bugünü. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(28), 397-404.

Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Yin, R. K. (1984). *Case study research: Design and methods*. Beverly Hills, CA: Sage.